CYNLLUNIAU MARCIO TGAU

HYDREF 2018

CYMRAEG IAITH - UNED 2
3000N20-1

© WJEC CBAC Cyf.

RHAGARWEINIAD

Defnyddiwyd y cynllun marcio hwn gan CBAC ar gyfer arholiad 2018. Penderfynwyd arno'n derfynol yn dilyn trafodaeth fanwl mewn cynadleddau arholwyr gan yr holl arholwyr oedd yn ymwneud â'r asesiad. Cynhaliwyd y gynhadledd yn fuan ar ôl sefyll y papur fel y gellid cyfeirio at yr amrediad llawn o ymatebion ymgeiswyr, gyda sgriptiau wedi'u llungopïo yn sail i'r drafodaeth. Amcan y gynhadledd oedd sicrhau bod y cynllun marcio wedi'i ddehongli a'i gymhwyso yn yr un modd gan yr holl arholwyr.

Gobeithir y bydd y wybodaeth hon o gymorth i ganolfannau ond cydnabyddir ar yr un pryd y gallai fod gan athrawon safbwyntiau gwahanol ynglŷn â manylion neu ddehongli gan nad ydynt wedi bod yn rhan o'r gynhadledd farcio.

Mae'n flin gan CBAC ond nid oes modd iddo ymgymryd ag unrhyw drafodaeth na gohebiaeth am y cynllun marcio hwn.

© WJEC CBAC Cyf.

CYNLLUNIAU MARCIO TGAU

CYMRAEG IAITH - UNED 2

HYDREF 2018

ADRAN A (Darllen): 30 marc

Yn yr adran hon mae 5 darn darllen ar y thema ‘Teithio’. Darllenwch **bob** un o’r darnau’n ofalus ac yna atebwch y cwestiynau sy’n dilyn.

Darn Darllen 1
Pa mor bell o Gymru…?

A1. Pa ddinas yw’r agosaf at Gymru? [1]

1 marc am nodi:

- Dulyn (Iwerddon)

Ddim yn derbyn ‘Dublin’ neu unrhyw sillafiad Saesneg

(Adalw Gwybodaeth)
✓ = 1 marc

A2. Nodwch a yw’r brawddegau canlynol yn gywir neu anghywir trwy roi ✓ yn y golofn briodol. [2]

1 marc am bob 2 ateb cywir (✓ i bob ffaith gywir):

	Cywir	**Anghywir**
Yn y darn darllen, 4 dinas sydd yn bellach na 3,000 o filltiroedd o Gymru.	✓	
Mae dinas Kemi ym Mhortiwgal.		✓
Beijing, China yw’r ddinas agosaf at Gymru.		✓
Mae dinas Boston yn America dair mil, un cant a dau ddeg pedwar o filltiroedd o Gymru.		✓

(Dehongli Gwybodaeth)

© WJEC CBAC Cyf.

Darn Darllen 2
Gogls Rhithwir

A3. Darllenwch y llinell hon o'r darn darllen:

'Yna dyma'r ateb i chi!'

Pa nodwedd arddull a ddefnyddir gan yr awdur yn y llinell hon? [1]

1 marc am nodi:

Ebychiad ☑

(Dehongli/adnabod term arddull)

© WJEC CBAC Cyf.

A4. Sut mae'r awdur yn ceisio perswadio'r darllenydd i brynu gogls rhithwir yn y poster hwn? Ydych chi'n credu ei fod yn llwyddiannus? [5]

0 marc Heb ymgeisio/ateb amherthnasol

1 marc Ateb syml yn cyfeirio, o bosib, at un neu ddau ddull o berswadio gydag ychydig o dystiolaeth.

2 farc Cyflwyno 3-4 dull o berswadio gyda thystiolaeth.

3 marc Enwi 3+ dull o berswadio gan ddyfynnu/enghreifftio a dechrau dadansoddi effaith.

4 marc Enwi 3+ dull o berswadio gan ddyfynnu/enghreifftio a dadansoddi'n dda.

5 marc Enwi 3+ dull o berswadio gan ddyfynnu/enghreifftio a dadansoddi'n hyderus a deallus.

Gall yr ymgeiswyr gyfeirio at rai o'r nodweddion a ganlyn:	
Naws bositif/geirfa bositif	breuddwydio/ateb/y byd i gyd
Cyfarch	Ydych chi…?/eich llaw/o'ch
Berfau ail berson lluosog	ydych/cewch/gwisgwch
Rhagenwau	eich/chi
Berf orchmynnol	Gwisgwch
Cwestiynau rhethregol	Ydych chi'n…? Amser yn broblem?
Ebychiadau	Yna dyma'r ateb i chi! heb symud cam o'ch cartref!
Teitl print trwm	Gogls Rhithwir
Lluniau	Tŵr Eiffel/Mur Mawr China/Tŷ Opera Sydney
Lliwiau	
Berfenwau	Dringo/Cerdded/Ymweld
Idiom	Y byd i gyd yn grwn
Negydd	Dim
Cyferbyniad	dringo, cerdded, ymweld/pacio, trefnu, gwaith
Ansoddair	gorau
Rhestru	llefydd i ymweld â hwy/manteision
Pris	£39.99 **yn unig**
Dyfynnu cwsmer	'…wedi newid fy mywyd.'

✓ - nodwedd/cyfeiriad/ffaith
t – tystiolaeth
d - dadansoddi
(Gwerthuso/dadansoddi)

© WJEC CBAC Cyf.

Darn Darllen 3
Ar Wib!

A5. Edrychwch ar y gosodiadau yn y tabl isod a rhowch ✓ yn un o'r colofnau ym mhob achos er mwyn dangos pa un yw'r ateb cywir. [3]

1 marc am bob 2 ateb cywir (✓ i bob ffaith):

	Francisco	Bugatti Veyron	Saturn V	Maglev Shanghai	X43
Does dim injan yn pweru'r cerbyd hwn.				✓	
Hwn yw'r cerbyd cyflymaf.			✓		
Mae'r cerbyd hwn yn cael ei bweru gan hydrogen ac aer.					✓
Tyrbinau nwy sy'n gyrru'r cerbyd hwn.	✓				
Mae'r cerbyd hwn wedi teithio i'r gofod.			✓		
Mewn llai na thair eiliad, mae'r cerbyd hwn yn gallu cyrraedd cyflymder o chwe deg milltir yr awr.		✓			

(Dehongli)

A6. Pa air sy'n awgrymu nad yw un o'r cerbydau'n cyffwrdd â'r ddaear? Ticiwch y blwch cywir. [1]

1 marc am nodi:

Arnofio ☑

(Deall ystyr gair)

© WJEC CBAC Cyf.

Darn Darllen 4
Cymru a'r Byd

A7. Ydych chi'n credu'r stori mai Madog wnaeth ddarganfod America? Defnyddiwch dystiolaeth o'r darn darllen i gefnogi eich ateb. [5]

0 marc Heb ymgeisio/ateb amherthnasol

1 marc Nodi barn yn fras – rhaid cael un cyfeiriad am y darn

2 farc Nodi barn gydag ambell reswm/tystiolaeth

3 marc Nodi barn yn eithaf manwl gyda rhesymau/tystiolaeth

4 marc Barn fanwl gyda rhesymau a dechrau dehongli tystiolaeth

5 marc Barn fanwl gyda rhesymau cadarn a dehongli tystiolaeth yn effeithiol

Gellir nodi eu bod yn credu, nad ydynt yn credu neu'r ddau am resymau gwahanol	
Credu	Ddim yn credu
Chwedl = hanner gwir	chwedl = hanner ffuglen
Manylion credadwy e.e. enw'r llong/ Man geni Madog ac enw ei dad a'i fam	'honni'
Wedi hwylio'n ôl i Gymru – wedi gallu dweud am y darganfyddiad wrth y Cymry	Rhoi papurau at ei gilydd i brofi cysylltiad – awgrym o ffugio?
Mandan yn siarad iaith debyg i'r Gymraeg/byw mewn trefi/gwallt yn britho/cwrwgl – dylanwad Cymreig	Dim cofnod hanesyddol bod Madog yn fab i Owain Gwynedd
4 sgerbwd/arfwisgoedd ag arbais Gymreig	Cred nid ffaith
Cerdd yn nodi bod Madog yn fab i Owain Gwynedd/wedi hwylio'r moroedd	Dywedir – amhersonol, niwlog
Adeiladau ar ffurf Castell Dolwyddelan/ dynion gwyn wedi eu codi	Y gerdd wedi ei hysgrifennu tua 300 mlynedd wedi i Madog lanio – y chwedl wedi tyfu erbyn hynny
Cymdeithas Madog – profi bod Americanwyr yn credu'r hanes	

✓ - barn
t – tystiolaeth
d – dehongli

(Gwerthuso a myfyrio/gwahaniaethu rhwng ffaith a barn/dehongli testunau yn wahanol)

© WJEC CBAC Cyf.

Darn Darllen 5
Elon Musk

A8. Ticiwch un o’r blychau i ddangos lle cafodd Elon Musk ei eni. [1]

1 marc am nodi:

De Affrica ☑

(Casglu Gwybodaeth)

© WJEC CBAC Cyf.

Darnau Darllen 4 a 5
Cymru a'r Byd ac Elon Musk - Bywgraffiad

A9. **Cymharwch** yr hyn rydych chi wedi ei ddysgu am Madog ab Owain Gwynedd ac Elon Musk. Cofiwch ddefnyddio tystiolaeth o'r darnau darllen i gefnogi'ch ateb. [6]

0 marc Heb ymgeisio/ateb amherthnasol

1-2 farc Gallu adalw gwybodaeth am y ddau berson ac ychydig o ymdrech i gymharu.

3 marc Adalw gwybodaeth yn eithaf manwl gan gymharu'r ddau berson yn eithaf cyson.

4 marc Adalw gwybodaeth am y ddau berson, gan gynnwys gwybodaeth sy'n gynyddol heriol, yn fanwl gan ddechrau dehongli a chymharu'n gyson.

5 marc Ateb manwl sy'n cynnwys gwybodaeth fanwl, ac weithiau'n heriol, am y ddau berson gan gymharu'n effeithiol. Bydd elfen o ddehongli yn amlwg yn yr ateb.

6 marc Dethol gwybodaeth berthnasol am y ddau berson, yn aml yn heriol, yn ddeheuig gan ddehongli'n aeddfed a chymharu'n effeithiol.

Gellir cyfeirio at y canlynol, er enghraifft:	
Elon Musk	**Madog**
Dyn	Dyn
Geni - De Affrica	Geni - Cymru
Nodi dyddiad geni	Dim dyddiad geni penodol
Byw 20/21g	Byw yn y 12g
Dal yn fyw	Wedi marw
Sôn am fam a thad	Sôn am fam a thad
Un brawd ac un chwaer	un o un ar hugain o blant
Poeni am yr amgylchedd	Rhyfela yn ei boeni
Person go iawn	Chwedl? Wedi bodoli?
Eisiau cyrraedd tir anghyfarwydd - Mawrth	Darganfod tir newydd
Dyn cyfoethog iawn	Cerdd yn nodi iddo gefnu ar ei gyfoeth
Gadael De Affrica i osgoi gorfodaeth filwrol	Gadael Cymru i osgoi'r ymladd
Dod yn ddinesydd Americanaidd	Dod yn ddinesydd Americanaidd
Eisiau mynd â phobl i'r blaned Mawrth	Mynd â Chymry yn ôl i America gydag ef
Entrepreneur – gwneud arian	Mab i frenin felly etifeddu cyfoeth
Dyfeisydd	Darganfyddwr

© WJEC CBAC Cyf.

Enghreifftiau o ddehongli:	
Mentrus – gadael i fyw yng Nghanada yn ifanc	Mentro o Gymru mewn cyfnod pan fyddai teithio'n ddigon peryglus
Bwriadu gwladychu'r blaned Mawrth	Gwladychu America
Dylanwad – cynghori'r Arlywydd Trump	Dylanwad – defnyddio'i hanes i brofi cyswllt America â Brenhiniaeth Lloegr/Mandan yn siarad Cymraeg
Gallai dyfu i fod yn arwr/person sy'n cael ei gofio	Madog yn arwr i'r Cymry/enwi cymdeithas Gymraeg yn America ar ei ôl

✓ - person cyntaf
✓✓ - ail berson
d - dehongli
c - cymharu
(Gwerthuso/dadansoddi/cymharu)

© WJEC CBAC Cyf.

A10. Golygu **[5]**

(i) Darllenwch y frawddeg isod a dewiswch y gair sydd fwyaf addas drwy roi ✓ yn y blwch priodol. [1]

Gan fod y llwybr yn un heriol, argymhellir mai dim ond cerddwyr ______________ sy'n mentro ar ei hyd.

1 marc am nodi:

profiadol ☑
✓ = 1 marc

(ii) Rhowch ✓ yn y blwch cywir i nodi pa ddau air sydd ar goll o'r brawddegau canlynol: [2]

2 farc am nodi:

Oherwydd y tywydd ___________ bydd y gêm yn cael ei gohirio. Bydd yn cael ei haildrefnu pan fydd y tywydd yn ____________.

garw… gwella ☑
✓ = 1 marc x 2

(iii) Dewiswch ddau air o'r rhestr ganlynol a'u gosod yn y bylchau priodol. [2]

1 marc yr un am nodi:

(a) Castell Dolwyddelan yw ffefryn Jac o holl gestyll **Cymru**.

(b) Mae'r **Cymry** yn bobl sy'n hoff iawn o chwedlau.

✓ = 1 marc x 2

© WJEC CBAC Cyf.

ADRAN B (Ysgrifennu): (40 marc)

Yn yr adran hon byddwch yn cael eich asesu ar ansawdd eich sgiliau ysgrifennu.

B1. Yn y dasg hon byddwch yn cael eich asesu ar eich gallu i brawf-ddarllen a chywiro iaith. **[5]**

(i) Gosodwch **dau** neu **dwy** o flaen y geiriau canlynol. Mae un ateb wedi ei roi i chi'n barod. [3]

1 marc am bob dau ateb cywir (✓ i bob ateb cywir)

dau gar
dwy gadair
dau dŷ
dau lyfr
dwy gerdd
dau fag
dwy nofel

Rhaid cael sillafiad cywir i dau/dwy

(ii) Pa un o'r canlynol sy'n gywir? Rhowch ✓ wrth yr ateb cywir. [1]

1 marc am nodi:

yn gyflym ☑

(iii) Cywirwch y frawddeg ganlynol. Dylech ysgrifennu'r frawddeg yn gywir ar y llinell. [1]

Elin yw'r talach o'r tair chwaer.

1 marc am gywiro:

Elin yw'r talaf o'r tair chwaer.
Derbynnir 'dalaf'.
Ni dderbynnir 'mwyaf tal'.

✓ = 1 marc

© WJEC CBAC Cyf.

ADRAN B2 (Ysgrifennu) (35 marc)

	CYFATHREBU A THREFN (YSTYR, PWRPASAU, DARLLENWYR a STRWYTHUR)	***YSGRIFENNU'N GYWIR (IAITH, GRAMADEG, SILLAFU AC ATALNODI)***
Band 5	**17–20 marc** • Ysgrifennu aeddfed a threiddgar • Ysgrifennu effeithiol sy'n cynnal diddordeb y darllenydd trwy gydol y darn • Addasu'r cywair priodol yn hyderus i'r pwrpas/cynulleidfa • Datblygu syniadau yn argyhoeddiadol gyda manylder, gwreiddioldeb a dychymyg • Adeiladwaith sicr a chydlynol; strwythur soffistigedig i'r ysgrifennu	**13-15 marc** • Defnyddio ystod eang o eirfa heriol ac addas yn hyderus i greu effaith neu i gyfleu ystyr benodol gywir • Gafael sicr iawn ar ramadeg • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau addas ac effeithiol • Defnydd eang o gystrawennau cywir • Defnydd hyderus a chywir o ystod o atalnodi • Sillafu yn gywir bron yn ddieithriad • Gafael sicr iawn ar dreigladau • Gafael sicr iawn ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid
Band 4	**13-16 marc** • Ysgrifennu sy'n dangos yn glir y gallu i ddewis a dethol syniadau perthnasol a phriodol • Ysgrifennu sy'n dangos dealltwriaeth sicr sut i ddal diddordeb y darllenydd • Addasu'r cywair yn briodol a chyson i'r pwrpas/cynulleidfa • Datblygu syniadau gyda manylder sy'n argyhoeddi a cheir peth gwreiddioldeb a dychymyg • Ysgrifennu wedi ei strwythuro'n bwrpasol a'i drefnu'n eglur i roi dilyniant rhwydd a llyfn	**10-12 marc** • Defnyddio ystod eang o eirfa yn gywir • Gafael sicr ar ramadeg • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau i greu effeithiau arbennig • Defnyddio ystod dda o gystrawennau'n gywir • Defnydd cywir o ystod o atalnodi • Sillafu sicr • Gafael sicr ar dreigladau • Gafael sicr ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid
Band 3	**9-12 marc** • Ysgrifennu cydlynol a diddorol ar y cyfan • Ymwybyddiaeth glir sut i ddal diddordeb y darllenydd • Cywair yn briodol ac yn addas ar y cyfan i'r pwrpas/cynulleidfa • Syniadau sy'n dangos datblygiad a cheir rhai cyffyrddiadau diddorol yn yr ysgrifennu • Gwaith trefnus sy'n rhoi dilyniant a strwythur	**7-9 marc** • Defnyddio ystod dda o eirfa yn eithaf cywir • Gafael gyson ar ramadeg ar y cyfan • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau • Defnyddio ystod o gystrawennau'n gywir ar y cyfan • Defnydd cywir ar y cyfan o ystod o atalnodi • Sillafu mwyafrif y geiriau'n gywir • Mwyafrif y treigladau yn gywir • Mwyafrif y berfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid yn gywir

© WJEC CBAC Cyf.

	CYFATHREBU A THREFN (YSTYR, PWRPASAU, DARLLENWYR a STRWYTHUR)	***YSGRIFENNU'N GYWIR (IAITH, GRAMADEG, SILLAFU AC ATALNODI)***
Band 2	**5-8 marc** • Peth ysgrifennu cydlynol • Peth ymwybyddiaeth o sut i greu effaith i ddal diddordeb y darllenydd • Ymdrech glir i addasu cywair i bwrpas/darllenydd • Datblygu rhai syniadau gydag ambell gyffyrddiad diddorol • Peth trefn ar y gwaith a pheth dilyniant i syniadau	**4-6 marc** • Defnyddio peth ystod o eirfa • Gafael anghyson ar ramadeg • Amrywio brawddegau rywfaint • Peth gafael ar gystrawen • Peth gafael ar ystod o atalnodi • Sillafu yn eithaf cywir • Treigladau yn eithaf cywir • Berfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid yn eithaf cywir
Band 1	**1-4 marc** • Ysgrifennu cydlynol elfennol • Ymwybyddiaeth gyfyngedig o'r darllenydd • Peth ymdrech i addasu cywair i bwrpas/cynulleidfa • Peth cynnwys perthnasol er yn anghyson • Trefn elfennol a dilyniant syml i syniadau	**1-3 marc** • Ystod gyfyngedig o eirfa • Gafael gyfyngedig ar ramadeg • Defnyddio ystod gyfyngedig o frawddegau • Gafael gyfyngedig ar gystrawen • Peth ymdrech i atalnodi • Sillafu rhai geiriau yn gywir • Gafael gyfyngedig ar dreigladau • Gafael gyfyngedig ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid
	Dim sy'n haeddu ei wobrwyo	

Mewn tasgau esbonio, disgwylir i ymgeiswyr resymu ac egluro ar sail deall a chyfuno syniadau / gwybodaeth sydd wedi eu cywain o'r testunau darllen ac o brofiadau personol.

© WJEC CBAC Cyf.